

1 Czy istnieje możliwość przeprowadzenia dowodu z wykorzystaniem wideokonferencji z udziałem sądu we wzywającym państwie członkowskim lub też bezpośrednio przez sąd tego państwa członkowskiego? Jeżeli tak, jakie obowiązują w tym względzie procedury lub przepisy krajowe?

W Republice Chorwacji istnieje możliwość przeprowadzania dowodu w drodze przesłuchania świadka, strony lub biegłego z wykorzystaniem wideokonferencji na podstawie art. 10–12 i 17 rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych (zwanego dalej „rozporządzeniem”). W przypadku gdy należy przeprowadzić dowód w sposób przewidziany w rozporządzeniu sąd w Republice Chorwacji może:

1. zażądać przeprowadzenia dowodu bezpośrednio we właściwym sądzie innego państwa członkowskiego; lub
2. zażądać przeprowadzenia dowodu bezpośrednio w innym państwie członkowskim na podstawie art. 17 rozporządzenia.

Przeprowadzanie dowodu zgodnie z rozporządzeniem, o którym mowa powyżej, zostało przewidziane w art. 507d–507h kodeksu postępowania cywilnego (Zakon o parničnom postupku) opublikowanym w Dzienniku Urzędowy Republiki Chorwacji (Narodne novine (NN) nr 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14; zwanym dalej „ZPP”).

2 Czy istnieją jakieś ograniczenia co do rodzaju osób, jakie można przesłuchać w drodze wideokonferencji – np. czy w ten sposób można przesłuchać wyłącznie świadków czy też inne osoby, np. biegłych lub strony?

Wideokonferencja może zostać zorganizowana w celu przesłuchania świadków oraz przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych i stron.

3 Jakie ewentualne ograniczenia istnieją w odniesieniu do rodzaju dowodu, jaki można przeprowadzić w drodze wideokonferencji?

W Republice Chorwacji nie ma szczególnych ograniczeń w odniesieniu do rodzaju dowodu, jaki można przeprowadzić w drodze wideokonferencji. Sąd prowadzący postępowanie podejmuje decyzję na temat rodzaju dowodu i sposobu jego przeprowadzenia na potrzeby ustalenia konkretnych okoliczności faktycznych. Sąd wedle własnego uznania podejmuje decyzję o tym, które okoliczności faktyczne uzna za udowodnione, po uważnym i starannym zbadaniu każdego dowodu osobno i wszystkich dowodów łącznie, na podstawie wyniku całego postępowania. Wideokonferencje są jednak głównie stosowane w celu przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron i świadków, ponieważ istnieją pewne przeszkody faktyczne i techniczne w przeprowadzaniu dowodu z dokumentu lub z oględzin na miejscu zdarzenia.

4 Czy istnieją jakieś ograniczenia co do miejsca przesłuchania osoby przy wykorzystaniu wideokonferencji – np. czy musi się ono odbyć w sądzie?

Co do zasady przesłuchanie odbywa się w sądzie, ale prawo nie przewiduje szczególnych ograniczeń co do miejsca przesłuchania osoby przy wykorzystaniu wideokonferencji.

5 Czy dozwolone jest rejestrowanie przesłuchań przeprowadzanych w drodze wideokonferencji, a jeżeli tak, to czy dostępne są w tym celu odpowiednie środki?

Nie istnieją przepisy prawne, które wymagałyby rejestrowania lub nagrywania przesłuchań przeprowadzanych w drodze wideokonferencji, niemniej art. 126a–126c ZPP stanowią podstawę prawną sporządzania zapisu dźwiękowego przesłuchań. O zapisie dźwiękowym decyduje sąd, wydając postanowienie w tej sprawie z urzędu lub na wniosek stron. Metody przechowywania i transmisji zapisów dźwiękowych, wymogi techniczne i sposoby nagrywania określono w regulaminie sądu (Sudski poslovnik) (NN nr 37/14, 49/14, 08/15, 35/15, 123/15 i 45/16).

6 W jakim języku powinno być prowadzone przesłuchanie: a) w przypadku wniosków na mocy art. 10-12; oraz b) w przypadku bezpośredniego przeprowadzenia dowodu na mocy art. 17?

Jeżeli wniosek jest składany na podstawie art. 10 i 12 rozporządzenia, przesłuchanie przeprowadza się zwykle w języku chorwackim, zaś stosowanie języków mniejszości w postępowaniu cywilnym regulują przepisy szczególne (postępowanie sądowe należy przeprowadzać w języku chorwackim, chyba że prawo przewiduje stosowanie innych języków w poszczególnych sądach). Ponadto w art. 102 ZPP przewidziano, że jeżeli postępowanie nie jest prowadzone w języku strony lub innych uczestników postępowania, treść przesłuchania i dokumentów wykorzystywanych podczas przesłuchania w celu przeprowadzenia dowodu zostanie przetłumaczona ustnie na ich język.

Jeżeli przeprowadzanie dowodu odbywa się bezpośrednio zgodnie z art. 17 rozporządzenia, przeprowadzanie dowodu w drodze przesłuchania może odbyć się w języku obcym, ponieważ jest przeprowadzane bezpośrednio przez sąd, który zarządził przesłuchanie; należy jednak zapewnić odpowiednie tłumaczenie na język, który rozumieją strony i inni uczestnicy postępowania.

7 Jeżeli konieczna jest obecność tłumacza, kto odpowiada za zapewnienie jego obecności w przypadku obydwu rodzajów przesłuchań i gdzie tłumacz powinien się znajdować?

Co do zasady sąd wezwany zapewni obecność tłumacza przysięgłego na potrzeby przesłuchania na podstawie art. 10–12 rozporządzenia. Pod pewnymi warunkami (art. 251 w związku z art. 263 ZPP) sąd może postanowić, że tłumaczenie ustne wykonają tłumacze wskazani przez stronę.

Sąd wzywający oraz sąd wezwany mogą uzgodnić konieczność skorzystania z usług tłumacza. Tłumacz może być obecny w dowolnym z tych sądów. W praktyce tłumacze są wyznaczani w miejscu, w którym znajduje się osoba potrzebująca tłumaczenia ustnego, lub w siedzibie sądu wezwanego, jeżeli sąd wzywający przeprowadza przesłuchanie w swoim języku zgodnie z art. 17 rozporządzenia, lub też w siedzibie sądu wzywającego, jeżeli przesłuchanie przeprowadza sąd wezwany zgodnie z art. 10–12 rozporządzenia.

8 Jaką procedurę stosuje się przy organizacji przesłuchania oraz powiadamianiu osoby, która ma zostać przesłuchana, o terminie i miejscu przesłuchania? Z jakim wyprzedzeniem należy ustalić termin przesłuchania, aby osoba, która ma zostać przesłuchana, otrzymała powiadomienie z odpowiednim wyprzedzeniem?

Zgodnie z art. 242 ZPP świadkowie otrzymują pisemne wezwanie do stawienia się przed sądem, w którym wskazuje się m.in. termin i miejsce przesłuchania. Wezwanie do stawienia się przed sądem w celu przesłuchania, podczas którego przeprowadzony zostanie dowód z przesłuchania strony, musi zostać doręczone tej stronie zgodnie z zasadami doręczania właściwego. Jeżeli strona ma pełnomocnika, wówczas wezwanie do stawiennictwa zostanie przekazane stronie lub osobie, która ma zostać przesłuchana, przez pełnomocnika (art. 268 w związku z art. 138 i 142 ZPP). Świadkowie, którzy nie są w stanie stawić się przed sądem ze względu na podeszły wiek, chorobę lub niepełnosprawność fizyczną w stopniu ciężkim, mogą zostać przesłuchani w swoim domu. W ZPP nie określono, z jakim wyprzedzeniem należy wezwać świadków; stronom należy jednak zapewnić wystarczająco dużo czasu na przygotowanie się do przesłuchania (co najmniej 8 dni).

W przypadku przesłuchań na podstawie art. 10–12 rozporządzenia sąd wezwany zawiadamia świadka/stronę o terminie i miejscu przesłuchania, natomiast w przypadku przesłuchań na podstawie art. 17 wezwanie do stawienia się przed sądem doręcza sąd wzywający.

9 Jakie koszty wiążą się z wykorzystaniem wideokonferencji do przeprowadzenia dowodu i jak powinny one być pokrywane?

Zgodnie z art. 153 ZPP strona, która występuje o przeprowadzenie dowodu, zostaje zobowiązana zarządzeniem sądowym do uprzedniego uiszczenia wymaganej zaliczki, aby pokryć przewidywane koszty przeprowadzenia dowodu. Jeżeli o przeprowadzenie dowodu wnoszą obie strony lub jeżeli przeprowadzenie dowodu zarządza sąd z urzędu, sąd wezwie obie strony do uiszczenia wymaganej kwoty zaliczki po połowie.

Jeżeli chodzi o koszty dotyczące wideokonferencji, zastosowanie ma art. 18 rozporządzenia.

W Republice Chorwacji za przeprowadzenie dowodu w drodze wideokonferencji nie pobiera się opłaty.

10 Jakie ewentualne wymogi powinny zostać spełnione, aby zagwarantować poinformowanie osoby przesłuchiwanej bezpośrednio przez sąd wzywający, że występuje ona na zasadzie dobrowolności?

Dana osoba zostanie o tym poinformowana w wezwaniu do stawienia się przed sądem. Kodeks postępowania cywilnego (ZPP) nie przewiduje jednak dodatkowych warunków.

11 Jaką procedurę stosuje się w celu zweryfikowania tożsamości osoby, która ma zostać przesłuchana?

Przed przesłuchaniem sąd pyta świadków o ich imię i nazwisko, osobisty numer identyfikacyjny, imię ojca, zawód, adres, miejsce urodzenia i wiek oraz stosunek do stron (art. 243 akapit trzeci ZPP).

12 Jakie wymogi powinny zostać spełnione przy odbieraniu przysięgi i jakie informacje od sądu wzywającego są konieczne, kiedy przysięga jest wymagana przy bezpośrednim przeprowadzaniu dowodu na mocy art. 17?

Zgodnie z art. 246 ZPP sąd może zarządzić, by świadek złożył przysięgę dotyczącą składanych zeznań, lecz w przypadku objętym zakresem art. 17 rozporządzenia przepisy państwa wzywającego mogą mieć zastosowanie pod pewnymi warunkami również wtedy, gdy przed przesłuchaniem państwo takie poinformuje właściwy organ lub jednostkę centralną państwa wezwanego o zamiarze przesłuchania świadków pod przysięgą.

Zgodnie z art. 270 ZPP przesłuchanie stron odbywa się bez odbierania przysięgi.

13 Przy pomocy jakich środków zapewnia się w miejscu przeprowadzania wideokonferencji obecność osoby do kontaktów, do której sąd wzywający może się zwracać w razie potrzeby, oraz osoby, która jest dostępna w dniu przesłuchania i zajmuje się obsługą sprzętu do przeprowadzenia wideokonferencji oraz rozwiązuje ewentualne problemy techniczne?

W ZPP nie zamieszczono przepisów w tej dziedzinie, ale w praktyce przed wideokonferencją i w jej trakcie obecny musi być personel techniczny i niezbędni pracownicy wymiaru sprawiedliwości, tak aby wszystkie wymogi techniczne dotyczące przeprowadzania wideokonferencji zostały spełnione.

14 Czy od sądu wzywającego wymaga się przekazania jakichkolwiek informacji dodatkowych?

W ZPP nie zamieszczono przepisów w tym zakresie, ale podczas ustalania daty przesłuchania sąd wzywający i sąd wezwany mogą stwierdzić, że konieczne jest rozwiązanie pewnych kwestii technicznych w celu pomyślnego przeprowadzenia przesłuchania. W praktyce sędziowie rozwiązują te kwestie za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Ostatnia aktualizacja: 22/02/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

W związku z wystąpieniem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej państwa członkowskie aktualizują obecnie niektóre strony portalu zawierające treści krajowe. Jeżeli dana strona zawiera treści, które nie zostały jeszcze dostosowane w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa, jest to niezamierzone i zostanie wkrótce skorygowane.